

Monumentnummer*: 524935

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82766/117

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Alkmaar	Alkmaar		Noord-Holland				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kennemerstraatweg	2 A	A		1815 LA	Alkmaar		
Kennemerstraatweg	2			1815 LA	Alkmaar		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Alkmaar	E				5900		
Alkmaar	E				5899		

Omschrijving**

Inleiding

STADSVILLA "Huize Voorhout" uit 1906 met bijbehorende ERFSCHEIDING uit 1939. De villa werd gebouwd naar ontwerp van de Hilversumse architect J.W. Hanrath (Amsterdam 1867 - Hilversum 1932) in een Nieuw Historiserende stijl die teruggrijpt op het Hollands classicisme van de 17de eeuw. Opdrachtgever was de Alkmaarse advocaat mr. W.C. Bosman. In 1939 kreeg de villa de bestemming van bejaardenhuis, waartoe evenwijdig aan de Kennemerstraatweg een forse vleugel werd aangebouwd in dezelfde stijl naar ontwerp van het Alkmaarse bouw bureau F.H. Ringers en Zoon. Gelijktijdig met de nieuwbouw maakte de oorspronkelijke symmetrische formele tuinaanleg plaats voor een asymmetrische aanleg en werd langs de Kennemerstaatweg een nieuw tuinhek geplaatst. De villa is zeer markant gesitueerd aan de noordwestzijde van de Kennemerstraatweg, nabij het punt waar deze weg en de Wilhelminalaan samenkomen.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op vierkant grondplan gebouwde villa van twee bouwlagen onder een hoog afgeplat schilddak gedekt met leien in Maasdekking. Het blokvormige pand heeft een als sokkel fungerend souterrain, gemetseld van rode handvormsteen (formaat circa 20 x 5 cm) in Vlaams verband met (nieuwe) platvolle voeg. Daarboven zijn de buitenmuren opgetrokken in hetzelfde metselwerk - de rode baksteen is echter iets lichter van kleur - en worden de gevels verticaal geleed door een kolossaalorde van gemetselde pilasters. Deze dragen ionische kapitelen van zandsteen en rusten op geprofileerde zandstenen basementen, waaronder de sokkel plaatselijk is uitgemetseld. De gevels worden afgesloten door een omgaand hoofdgestel met boven elke pilaster een verkropping. Het steile dak wordt bekroond door vier forse hoekschoorstenen van rode handvormsteen met inspringende hoeken en een geprofileerde natuurstenen dekplaat. Alle vensters zijn voorzien van blank glas-in-lood en zandstenen lateien. De kruisvensters hebben onderin draairamen, daarboven vaste ramen, en strekken waarin een verhoogde sluitsteen en aanzetstenen van zandsteen. In de strekken boven de smallere vensters ontbreken zandstenen aanzetstenen. De van de weg af gekeerde symmetrische voorgevel (NO) is voorzien van twee hoekpilasters en een door kwartpilasters geflankeerde middenrisaliet bekroond door een driehoekig fronton. Voor de middenrisaliet bevindt zich een hoog gemetseld bordes waarvan de twee trappen en de bordesvloer zijn uitgevoerd in hardsteen. De leuning bestaat uit gietijzeren palen waartussen twee ronde smeedijzeren staven. De vierkante palen hebben een geprofileerde voet, een taps uitlopende schacht met bovenaan een insnoering waarop een in aanzicht rechthoekig bovendeel (met paneelvelden) bekroond door een kussenvorm. In het bordes bevindt zich een paneeldeur tussen smalle zijramen voorzien van een smeedijzeren hekwerk. Voor deze verdiept gelegen toegang tot het souterrain ligt een hardstenen plaat en een dito trap van vier treden. De zijmuurtjes ter weerszijden hebben een hardstenen bovenrand waarop een hek als op het bordes. De door smalle zijramen geflankeerde voordeur is voorzien van een dubbele rij vierkante glaspanelen waarvoor aan de buitenzijde siersmeedwerk. Boven de ingang heeft de middenrisaliet een zinkgedekt houten balkon rustend op vier langgerekte geprofileerde houten consoles waaronder kortere zandstenen voluutconsoles. Het balkonhek is samengesteld uit vier vierkante hoofdpalen (met paneelvelden) waartussen gedraaide balusters. De door smalle vensters (met middendorpel) geflankeerde dubbele balkondeur heeft een hoog bovenlicht in de vorm van een rondboogvenster met zandstenen sluitsteen. Rond beide smalle ramen is een pilasterstelling aangebracht waarvan de twee zandstenen kroonlijsten door de rondboog boven het bovenlicht verbonden worden (motief ontleend aan Serlio). Ter weerszijden van de rondboog bevindt zich een zandstenen cartouche ingemetseld: links met de tekst "ANNO", rechts het bouwjaar "1906". Het driehoekig fronton heeft een rond tuimelvenster en een flauwhellend zadeldak met leidekking. Ter weerszijden van de middenrisaliet is zowel op de parterre als de eerste verdieping een kruisvenster aangebracht. In beide vensterassen bevindt zich ter hoogte van het souterrain een nagenoeg vierkant venster, waarin twee door een middenstijl gescheiden draairamen voorzien van smeedijzeren hekwerken. Ook deze vensters hebben sluit- en aanzetstenen van zandsteen. De twee, op het hoofdgestel en in de vensteras geplaatste dakkapellen zijn voorzien van een kruisvenster waarboven een driehoekig fronton. Het flauwhellende zadeldak hierachter is evenals beide zijkanten gedekt met leien. De aan de Kennemerstraatweg gelegen linkerzijgevel (ZO) wordt door vier pilasters in drie gelijke traveeën geleed. Middenboven elke travee staat een dakkapel als genoemd. De buitenste traveeën hebben een vensteras als in de voorgevel. De middentravee telt twee vensterassen met half zo brede vensters als in de buitenste traveeën. De beide verdiepingsvensters zijn vanwege de achterliggende trap tevens half zo hoog. Het gesloten muurvlak boven deze twee draairamen wordt verfraaid door twee festoenen waarin bloemen en vruchten. Het zichtbare gedeelte van de door de latere aanbouw grotendeels aan het oog onttrokken rechterzijgevel (NW) is identiek aan de linkerzijgevel.

Voor de achtergevel (ZW) ligt een verhoogd terras waardoor het souterrain aan het oog onttrokken wordt. In het midden van de achtergevel is ter hoogte van de begane grond een zandstenen rondboognis aangebracht met een gebogen achterwand. Tussen deze lege nis en het kruisvenster middenboven bevindt zich een gevelsteen ingemetseld waarop een vis staat afgebeeld. Links en rechts van het midden heeft de achtergevel een driezijdige erker die zich tot aan het dak voortzet. In de schuine zijkanten van beide erkers is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zowel beneden als boven een kloosterkozijn aangebracht. In de bredere voorzijde bevindt zich op de verdieping een kruisvenster en op de begane grond een dubbele paneeldeur (met in beide vleugels een roedenraam) waarboven een getoogd kalf en een tweedelig bovenlicht. De achtergevel heeft hoekpilasters en drie dakkapellen als voor.

INTERIEUR. Het rijk uitgevoerde interieur uit de bouwtijd verkeert zowel in plattegrond als detaillering in nagenoeg oorspronkelijke staat. In de vestibule onder meer een vloer van grijsgeaderd wit en witgeaderd zwart marmer in schaakbordpatroon en een lambrisering van het laatstgenoemde marmer en een glaspui. Het zwaar donker gelakte balkenplafond rustend op geprofileerde sleutelstukken (recht ojief) zet zich voort in de centrale hal met plankenvloer, een lambrisering van donker gelakt hout en een ruime bordestrap met een zware donker gelakte trapleuning samengesteld uit gedraaide balusters en vierkante trappalen met een bovenzijde in de vorm van een rond kussen. In het souterrain onder meer vloeren van zwarte en witte tegels in schaakbordpatroon en troggewelven met ijzeren balken. Vanuit de hal geven paneeldeuren met een brede deuromlijsting toegang tot de omringende vertrekken. De voormalige ontvangkamer rechtsvoor heeft een eikenhouten parketvloer in visgraatpatroon, een houten lambrisering en een stucplafond met floraal middenornament, een omgaande meander en een kooflijst met guttae. Tegen de noordwestmuur staat een schouw met een gepleisterde bovenboezem en een eikenhouten onderboezem waarin twee gekoppelde en gecanneleerde zuiltjes ter weerszijden van de met grijsgeaderd wit marmer beklede achterwand. De hardvloer is binnen een hardstenen buitenrand uitgevoerd als de vestibulevloer. Voor de twee bovenlichten van de kruisvensters zijn evenals in de andere kamers op de begane grond originele enkelruits binnenramen aangebracht welke met draaiklemmen los te maken zijn. Langs de achtergevel zijn twee kamers- en suite gesitueerd met daartussen een dubbele schuifdeur (paneeldeuren) waaromheen aan de kant van de voormalige eetkamer rechtsachter een pilasterstelling van gecanneleerde ionische pilasters. Ter weerszijden hiervan bevindt zich een kast bestaande uit een onderkast met dubbele paneeldeur, waarboven een lage open ruimte en een vitrinekast met dubbele deur. Aan de kant van de voormalige woonkamer linksachter is rond de schuifdeur een soberder omlijsting aangebracht waarnaast links en rechts een legkast met paneeldeur. Beide kamers hebben een eikenhouten vloer (strokenparket), een lambrisering en balkenplafond als in de hal, en een driezijdige erker waarin een dubbele deur naar het terras. De schouw tegen de achtermuur (NO) van de voormalige woonkamer heeft een gepleisterde bovenboezem en een eikenhouten onderboezem met links en rechts een staand paneel waartussen rond de haardopening groen geglazuurde tegels. De schouw van de voormalige eetkamer is gesitueerd in een brede, omlijste uitbouw (met balkenplafond) in de noordoostwand. Rond de plaatijzeren haard met aslade is de onderboezem bekleed met groen marmer en omgeven door een eikenhouten pilasterstelling (gecanneleerde pilasters zonder kapitelen). Ter weerszijden van de schouw bevindt zich een vitrinekast met twee deuren voorzien van blank glas-in-lood, waaronder twee laden en een onderkast met twee paneeldejtes. Onder het dichtgezette venster in de noordwestmuur van de eetkamer zijn in de lambrisering twee boekenplanken aangebracht. De kamer linksvoor (op de bouwtekening aangeduid met "kamer mijnheer") heeft een eikenhouten strokenparket, en een lambrisering en balkenplafond als in de hal. De eikenhouten onderboezem van de schouw tegen de noordwestwand van deze kamer is voorzien van twee paar Dorische halfzuilen. Ook deze schouw heeft een witgepleisterde bovenboezem. De hal heeft op de eerste verdieping een vloer en lambrisering als beneden. Vanuit de hal geven omlijste paneeldeuren toegang tot de omringende vertrekken waarin enkele oorspronkelijke schouwen en kastenwanden bewaard zijn gebleven. Een bordestrap leidt naar een ruime gang in de breedterichting op de zolderverdieping met ter weerszijden in totaal zeven slaap- en dienstbodenkamers. De ruime vliering is bereikbaar via een omtimmerde trap met kwart (bovenaam) in de kamer middenvoor en heeft een vloer van smalle rabatdelen en een beschoten gordingenkap.

Het halfhoge tuinhek langs de Kennemerstraatweg is samengesteld uit met dekstenen van zandsteen afgedekte pijlers van rode handvormsteen, waartussen lage muurtjes van dito baksteen in Vlaams verband met daarboven smeedijzeren spijlenhekken voorzien

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van krul- (vier bovenop) en cirkelmotieven (in het midden vier boven elkaar). De twee hoge pijlers van het in het midden aangebrachte toegangshek zijn uitgevoerd in hetzelfde metselwerk en voorzien van inspringende hoeken. Bovenaan worden beide afgesloten door een zandstenen kroonlijst waarop een dito deksteen met in de voorzijde de naam van de villa: links "HUIZE" en rechts "VOORHOUT". De twee door rijkgekruld smeedijzerwerk geflankeerde pijlers worden bekroond door een enigszins kegelvormige sierbol van zandsteen voorzien van (omgekrulde) bladmotieven. Het aan de pijlers afgehangen dubbele smeedijzeren spijlenhek heeft een zwierige, van krullen en bladmotieven voorziene bovenrand in rococostijl. Onderin de hekken zijn lage spijlen met pijlpunten tussengevoegd. Het tuinhek langs de Kennemerstraatweg zet zich aan de voorzijde van de villa voort. Hier zijn twee pijlers geplaatst die een lantaarn dragen. De lantaarns rusten op een standaard van rijkgekruld smeedijzerwerk boven een zandstenen deksteen waarop links "VILLA" en rechts "VOORHOUT".

Waardering

De vroeg 20ste-eeuwse stadsvilla met bijbehorend interieur en met erfscheiding is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van villabouw in de Nieuw Historiserende stijl, geïnspireerd op het 17de-eeuws Hollands classicisme, met een rijk en uitzonderlijk gaaf bewaard interieur uit de bouwtijd.

De villa heeft grote situationele waarde vanwege de markante ligging in de Alkmaarderhout tussen de Kennemerstraatweg en de Wilhelminalaan.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument